यो पनि थाहा पाइराख्नुस् ।

- पत्नीले छोरीमात्रै जन्माएको अवस्थामा पुरुषले छोरो पाउन बहुविवाह गर्ने गरेका उदाहरण पनि छन् । तर छोरो र छोरी जन्माउने कुरा महिलामा नभएर पुरुषमा निर्भर गर्ने कुरा हो । यसमा महिलाको कुनै भूमिका रहँदैन ।

- सन्तान नभएको निहुँमा पनि पुरुषहरूले पत्नीमाथि सौता हाल्ने गरेको पाइन्छ । तर सन्तान नहुनाको कारण पुरुष वा महिला कसैमा पनि रहेको त्रुटि हुन सक्दछ । यसको राम्रो जाँच गराएर उपचार गर्न सकिन्छ ।

- पत्नीमा रहेका प्रजनन स्वास्थ्य समस्याका कारण यौन असन्तुष्टिवश पुरुषले बहुविवाह गरेका पनि पाइन्छन् । राम्ररी जँचाएर र सल्लाहअनुसारको उपचार गराएमा यौनसम्बन्धी यस्ता समस्याहरू सुल्भिन सक्छन् ।

परिवार नियोजन तथा प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा र सल्लाहका लागि सम्पर्क राख्ने ठेगानाहरू:

(क) नेपाल परिवार नियोजन संघ	[illegible]
केन्द्रीय क्लिनिक, पुल्चोक ललितपुर	[illegible]
(ख) परिवार स्वास्थ्य क्लिनिक	
- इटहरी, सुनसरी	[illegible]
- हरिओन, सर्लाही	[illegible] (PCO)
- पाँचखाल, काभ्रे	[illegible]
- नयाँ बेलहनी, नवलपरासी	[illegible]
(ग) नेपाल परिवार नियोजन संघका शाखा कार्यालयहरू (आई.पी.पी.एफ.)	
- कञ्चनपुर शाखा, महेन्द्रनगर	[illegible]
- काठमाडौं उपत्यका शाखा, कोटेश्वर (काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर)	[illegible]
- काभ्रे शाखा, बनेपा	[illegible]
- कास्की शाखा, पोखरा	[illegible]
- कैलाली शाखा, धनगढी	[illegible]
- चितवन शाखा, नारायणगढ	[illegible]
- झापा शाखा, चन्द्रगढी	[illegible]
- डोटी शाखा, सिलगढी	[illegible]
- तेह्रथुम शाखा, तेह्रथुम बजार	[illegible]
- दाङ शाखा, त्रिभुवन नगर	[illegible]
- धनकुटा शाखा, धनकुटाबजार	[illegible]
- धनुषा शाखा, जनकपुरधाम	[illegible]
- नवलपरासी शाखा, परासी	[illegible]
- पाल्पा शाखा, तानसेन	[illegible]
- बर्दिया शाखा, गुलरिया	[illegible]
- बाँके शाखा, नेपालगञ्ज	[illegible]
- बागलुङ शाखा, बागलुङबजार	[illegible]
- मकवानपुर शाखा, हेटौंडा	[illegible]
- मोरङ शाखा, विराटनगर	[illegible]
- रुपन्देही शाखा, बुटवल	[illegible]
- सप्तरी शाखा, राजविराज	[illegible]
- सर्लाही शाखा, मलंगवा	[illegible]
- सुनसरी शाखा, इनरुवा	[illegible]
- सुर्खेत शाखा, वीरेन्द्रनगर	[illegible]
- इलाम शाखा, इलामबजार	[illegible]
- कपिलवस्तु शाखा	[illegible]
- बैतडी परियोजना, [illegible]	[illegible]
- [illegible] परियोजना, [illegible]	
- नयाँ जीवन क्लिनिक, [illegible]	
- सिन्धुपाल्चोक (समुदायमा आधारित कार्यक्रम)	

सुरक्षित गर्भपतनसम्बन्धी परामर्श सेवा ने.प.नि.सं.को ललितपुर, चितवन, कोटेश्वर (काठमाडौं), झापा, कास्की, रुपन्देही, पाँचखाल र इटहरी क्लिनिकमा उपलब्ध छ ।

महिलामाथि हुने कुनै पनि प्रकारका घरेलु हिंसासम्बन्धी समस्याका कानूनी सहयोग तथा परामर्शका लागि

सम्पर्क ठेगाना:

कानूनी सहयोग तथा परामर्श केन्द्र (एलएसी)

महिला हक हेल्प लाईन

पुल्चोक, ललितपुर

फोन नं. ५५४३१११ र ५५२०३४४

झापा: ०२३-५२०११२, डोटी: ०९४-४२०१११

यो [illegible] आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग [illegible] ।

बहुविवाह

नेपाल परिवार नियोजन संघ

कानूनी सहयोग तथा परामर्श केन्द्र (एलएसी)

बहुविवाह भनेको के हो ?

विवाहित लोग्नेमानिसले घरमा एउटी स्वास्नी हुँदाहुँदै अर्की स्वास्नी ल्याएमा वा राखेमा यसलाई बहुविवाह भनिन्छ । बहुविवाह महिलाहरूप्रति गरिने हिंसा हो । यसरी लोग्नेमानिसले बहुविवाह गरेपछि महिलामाथि विभिन्न प्रकारका शारीरिक तथा मानसिक यातना हुनुका साथै बालबालिकाहरू समेत पीडित हुने गर्दछन् ।

लोग्नेमानिसले कुन अवस्थामा कानुनी रूपले बहुविवाह गर्न सक्दछ ?

(क) स्वास्नी निको नहुने गरी यौनसम्बन्धी कुनै सरुवा रोगबाट पीडित भएमा,

(ख) स्वास्नी निको नहुने गरी बौलाहा भएमा,

(ग) विवाह भएको १० वर्षभित्रमा स्वास्नीको कारणले सन्तान नहुने भनी श्री ५ को सरकारको मान्यताप्राप्त डाक्टरले राय दिएमा,

(घ) स्वास्नी दुवै आँखा नदेख्ने गरी अन्धी भएमा,

(ङ) स्वास्नी हिंडडुल गर्न नसक्ने गरी कुँजी भएमा,

(च) स्वास्नीले लोग्नेबाट अंश भाग लिई भिन्न बसेमा,

(छ) लोग्नेसँग स्वास्नीले सम्बन्ध विच्छेद गरेमा ।

बहुविवाह गरेमा के कति सजाय हुन्छ ?

घरमा स्वास्नी हुँदाहुँदै लोग्नेले अर्की स्वास्नी ल्याएमा त्यसरी ल्याएकी दोस्री (कान्छी) स्वास्नीको विरुद्धमा प्रहरीमा उजुरी दिनुपर्दछ । यसरी उजुरी दिएमा लोग्ने र कान्छी (सौता) दुवैलाई सजाय हुन्छ । यस्तोमा दुवैलाई १ वर्षदेखि ३ वर्षसम्म कैद र रु. ५,००० देखि रु. २५,००० सम्म जरिवाना हुन्छ ।

बहुविवाहको अपराधमा कसले उजुरी गर्ने ?

यस्तो अपराधमा पीडित आफैंले छरछिमेक, आफन्त जोसुकैले पनि उजुरी दिन सक्दछन् । यस्तो उजुरीलाई जाहेरी दरखास्त भनिन्छ ।

बहुविवाहको अपराधमा कहिलेसम्म उजुरी गर्न सकिन्छ ?

बहुविवाह भएको थाहा पाएको मितिले ३ महिनाभित्रमा उजुर गर्न जानुपर्दछ ।

के दोस्रो विवाह बदर गर्न सकिन्छ ?

दोस्रो विवाहमा कारवाही भए तापनि बदर गर्न सकिँदैन ।

के दोस्री श्रीमतीले अंश पाउन सक्छिन् ?

दोस्री श्रीमतीले (कारवाही भए पनि नभए पनि) पहिले श्रीमतीले जस्तै श्रीमान्को सम्पत्तिबाट अंश पाउन सक्दछिन् ।

बहुविवाहपछि के परिणाम हुन सक्दछ ?

श्रीमान्ले बहुविवाह गरेमा पहिली श्रीमतीले :

- लोग्नेलाई सजाय गराउन सक्छिन् ।
- लोग्नेसँग सम्बन्ध विच्छेद गर्न सक्छिन् ।
- लोग्नेबाट अंश लिई भिन्न बस्न सक्छिन् ।